



NC
DO

ONDERZOEK

HOE DUURZAAM ZIJN NEDERLANDERS IN 2014?

Annemarie van Elfrinkhof, Evelien Boonstoppel, Marije van Gent & Lette Hogeling

Al drie jaar lang onderzoekt NCDO in hoeverre Nederlandse jongeren en volwassenen zich als ‘mondiaal burgers’ gedragen, en wat hun houding is ten aanzien van problemen in de wereld. Voelen zij zich (mede) verantwoordelijk voor zaken als milieuvervuiling, armoede en ongelijkheid? Vinden Nederlanders armoede in de wereld überhaupt een probleem of hebben we het in Nederland gewoon beter geregeld? En wat kan je eigenlijk zelf doen om de opwarming van de aarde tegen te gaan? Oftewel, welke bijdragen leveren Nederlandse jongeren en volwassenen aan het oplossen van grote wereldproblemen?

Nederlandse jongeren gedragen zich duurzaam

Op veel vlakken gedragen Nederlandse jongeren zich duurzaam. Zo gaan zij vrij ‘bewust’ met energie en water om (85 procent doet het licht uit bij het verlaten van de kamer en draait de kraan dicht tijdens het tandenpoetsen). Ook kiest ongeveer twee

derde van de jongeren voor de fiets in plaats van weggebracht te worden met de auto. Daarnaast gebruikt zeven op de tien jongeren in 2014 plastic tasjes meer dan één keer en bijna geen van de jongeren gooit afval op straat. In 2014 is 39 procent van de Nederlandse jongeren actief als vrijwilliger, voornamelijk bij sportclubs of in de kerk/moskee.

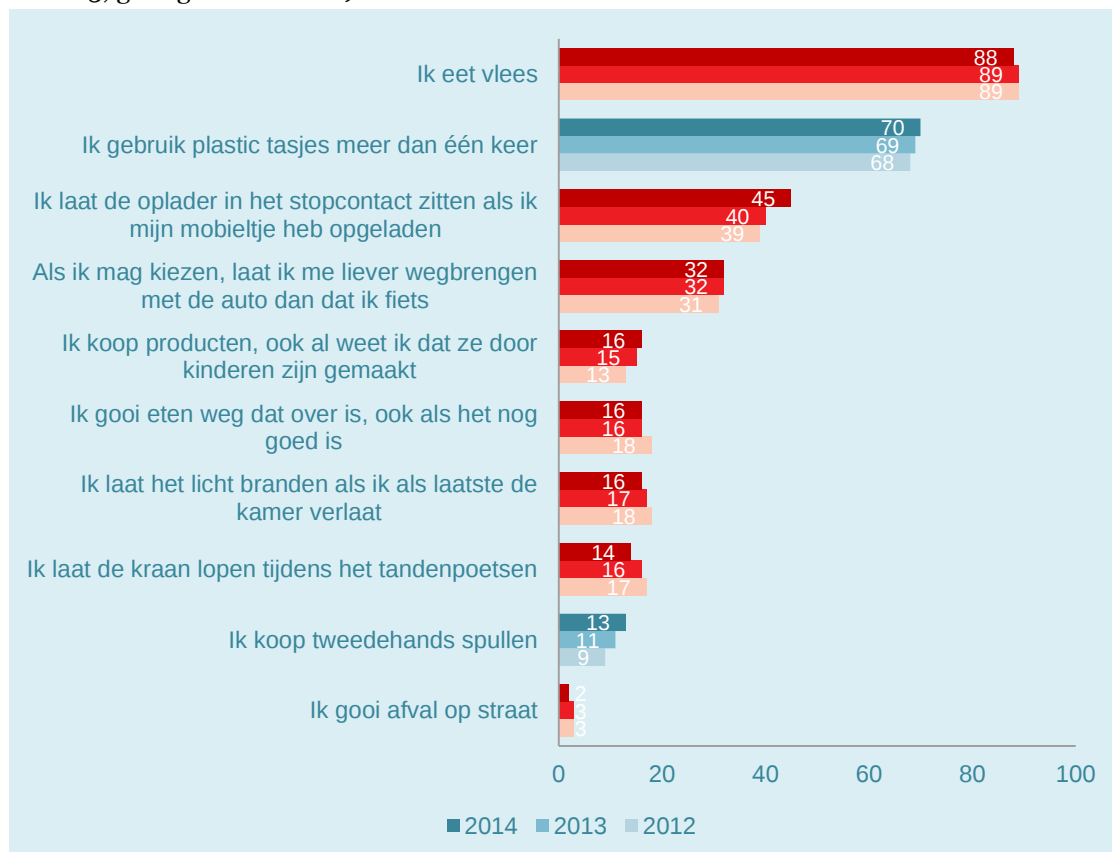
... maar er is ook nog veel verbetering mogelijk

Op sommige vlakken lijkt echter nog letterlijk en figuurlijk een wereld te winnen. Bijna de helft van de Nederlandse jongeren laat de oplader in het stopcontact zitten na het opladen van de mobiel (Figuur 1). En jongeren eten, net als volwassenen, nog heel vaak vlees (88%). Ook kopen ze veel liever nieuwe dan tweedehands spullen. Zestien procent van de Nederlandse jongeren zegt een product te kopen, ook al weten ze dat dit product door kinderen is gemaakt en een vergelijkbaar deel van hen

gooit vaak eten weg dat eigenlijk nog goed is. Ook geeft slechts de helft van de jongeren (48%) aan goede doelen of zamelt hier geld voor in. Daarnaast praten Nederlandse jongeren weinig *online* over mondiale vraagstukken zoals armoede en milieuproblemen, maar ook *live* met vrienden en familie doen zij dit weinig. Het is ook maar de vraag of duurzaam gedrag onder jongeren altijd gebaseerd is op

een duurzame overtuiging. Slechts één op de tien jongeren gaf bijvoorbeeld ‘positief bijdragen aan het milieu’ als reden om de fiets te pakken. Toch zien we dat de mate waarin Nederlandse jongeren in hun gedrag bewust of onbewust rekening houden met de wereld vrij constant is gebleven in de afgelopen drie jaar (2012-2014).

Figuur 1. Selectie van indicatoren voor duurzaam gedrag onder jongeren (% vaak/altijd, n=1.813, gewogen resultaten).



Jongeren erkennen verbondenheid wereldwijd

Welke overtuigingen hebben Nederlandse jongeren als het gaat over gelijkwaardigheid, verantwoordelijkheid en afhankelijkheid in de wereld? Van deze drie principes zijn jongeren het minst overtuigd van het principe dat mensen over de hele wereld gelijkwaardig zijn. Het merendeel van hen ziet echter wel een (mede) verantwoordelijkheid voor Nederland als het gaat om het oplossen van grensoverschrijdende problemen. Ook erkennen zij een sterke verbondenheid (afhankelijkheid) tussen landen en mensen in de wereld. Jongeren zijn er echter minder overtuigd dat zij zelf kunnen bijdragen aan het oplossen

van problemen in de wereld. Ook voelen zij zich zelf niet écht verantwoordelijk voor die problemen.

In de afgelopen drie jaar zijn Nederlandse jongeren er minder van overtuigd geraakt dat mensen wereldwijd gelijkwaardig zijn. Ook de overtuiging dat er een gedeelde verantwoordelijkheid bestaat voor het oplossen van problemen in de wereld is licht gedaald sinds 2012.

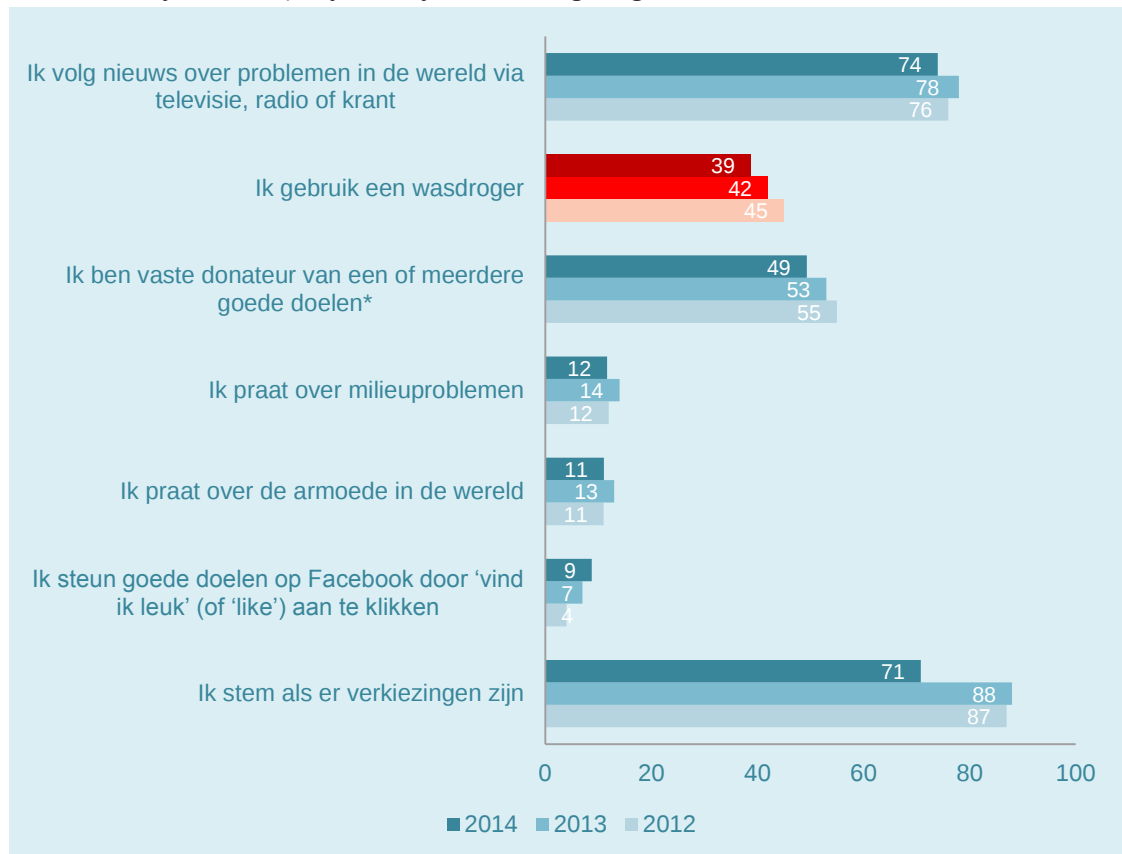
Ook volwassenen zien verwevenheid van de wereld

Over het algemeen vinden volwassen Nederlanders dat mensen overal ter wereld gelijkwaardig aan elkaar zijn. Ze beseffen dat

we hier afhankelijk en verbonden zijn met mensen elders in de wereld. Meer dan vorig jaar onderschrijven Nederlanders dat als asielzoekers niet in Nederland worden toegelaten, de landen om ons heen meer asielzoekers krijgen (53% in 2013, 60% in

2014). En een jaar na de fabrieksramp in Bangladesh beseft nog steeds driekwart van de Nederlanders dat het dankzij lage salarissen van textielarbeiders in het buitenland is dat wij hier goedkoop kleding kunnen kopen.

Figuur 2 Indicatoren voor duurzaam gedrag onder volwassenen waarop een verandering te zien is over tijd (% vaak/(bijna) altijd, n=2.312, gewogen resultaten).



Geen grote verandering in duurzaam gedrag volwassenen

Net als de Nederlandse jongeren zijn volwassen Nederlanders voor het derde jaar op rij ondervraagd over sociaal en milieubewust gedrag. In deze (korte) periode zijn er geen grote verschuivingen in hun duurzaam gedrag. De meerderheid van de Nederlanders eet nog steeds bijna of altijd vlees.

Ook zien we weinig veranderingen in het kopen van fairtrade producten, het gebruik van groene stroom en het kopen van tweedehands spullen. Net als vorig jaar verricht ruim 2 op de 5 Nederlanders vrijwilligerswerk. Bijna één op de tien Nederlanders gooit eten dat nog goed is weg. Het aantal Nederlanders dat lid is van een vakbond (22%) of een politieke partij

(3%) is ten opzichte van 2013 niet veranderd.

Een paar kleine positieve verschuivingen

Op een aantal punten zijn er kleine verschuivingen te zien tussen 2013 en 2014 (zie Figuur 2)). Zo is het gebruik van een wasdroger gedaald en steunen meer mensen goede doelen via Facebook.

...maar ook op punten minder duurzaam gedrag

Nederlanders volgen in 2014 minder het nieuws over problemen in de wereld via krant, radio of tv dan in 2013. Het afgelopen jaar wordt ook minder vaak gepraat over armoede of over milieuproblemen. Het aantal vaste donateurs van goede doelen is ook gedaald in 2014. Een drastische daling troffen we

aan bij het aantal Nederlanders dat zegt vaak of altijd te stemmen wanneer er verkiezingen zijn. Dit komt zeer waarschijnlijk omdat het tijdstip van het afnemen van dit onderzoek samenviel met de impopulaire Europese verkiezingen. Door het samenvallen van de data-verzameling met de Europese verkiezingen was men zich er waarschijnlijk meer van bewust dat men niet altijd stemt.

[Meer weten?](#)

De gegevens uit deze factsheet zijn onderdeel van de onderzoeken 'Nederland & de Wereld 2014' en 'Jongeren & de Wereld 2014'. In beide onderzoeken staat het duurzame gedrag van Nederlanders en hun opvattingen over de wereld centraal. De onderzoeken zijn gebaseerd op uitspraken van een representatieve afspiegeling van de Nederlandse samenleving. De gegevens voor deze studie zijn verzameld in mei 2014. In het najaar van 2014 publiceert NCDO de volledige onderzoeksrapporten.



ONEWORLD RESEARCH

Wetenschap toegankelijk voor een breed publiek
door de onderzoekers van NCDO

INTERVIEWS MET ONDERZOEKERS / INFOGRAPHICS / VIDEO'S / BLOGS

Op OneWorld Research lees je over de laatste ontwikkelingen in onderzoek op het terrein van ontwikkelingssamenwerking, duurzaamheid en actief wereldburgerschap. Daarnaast duiden wetenschappers ontwikkelingen in politiek en samenleving vanuit hun specifieke vakgebieden.

OneWorld Research maakt onderzoek toegankelijk voor een breed publiek door onderzoek op een aansprekende en toegankelijke manier te presenteren en door de actualiteiten van de dag door wetenschappers te laten becommentariëren.

WWW.ONEWORLD.NL/RESEARCH



Deze onderzoekssamenvatting is een uitgave van NCDO, oktober 2014

NCDO, Postbus 94020, 1090 AD Amsterdam, tel +31 (0)20 568 87 55

www.ncdo.nl, onderzoek@ncdo.nl